

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/18-21

İSTANBUL
BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ
28. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/642
Karar No. 2022/1123
Tarihi: 16/06/2022

- İKALE
- İKALE ÖNERİSİNİN İŞVERENDEN GELMİŞ OLMASI
- İŞÇİYE SADECE KIDEM TAZMİNATININ ÖDENMİŞ OLMASI
- MAKUL YARAR KOŞULUNUN GÖZETİLMEMİŞ OLMASI
- GEÇERSİZ FESİH

ÖZETİ: Dosya kapsamında bulunan 01/04/2019 tarihli ikale sözleşmesinin incelenmesinde ikale talebinin davacı tarafından teklif edildiği yönünde herhangi bir ibare bulunmadığı, sözleşme kapsamında davacıya sadece ücret ve kıdem tazminatı ödemesi yapıldığı, davacıya herhangi bir ek menfaat sağlanmadığı, bu hali ile geçerli bir ikale sözleşmesi bulunmadığı, feshin haklı veya geçerli nedenle yapıldığı hususunun davalılarca ispatlanamadığı anlaşıldığından istinaf taleplerinin reddine karar vermek gerekmiştir.

İlk derece mahkemesi kararı usul ve yasaya ve dosya içeriğine uygundur, aksine itirazların hiçbirisi yerinde görülmemiştir.

Mahalli mahkemesinden verilen karar karşı **davalılar vekilleri ayrı ayrı** istinaf kanun yoluna başvurmuşlar ve dosya istinaf incelemesi yapılmak üzere dairemize gönderilmiş olmakla dosya incelendi.

TARAFLARIN İDDİA VE SAVUNMALARININ ÖZETİ:

İDDİANIN ÖZETİ: Davacı vekilinin dava dilekçesinde özetle; davacının davalıya ait işyerinde 01.04.2016-29.03.2019 tarihleri arasında temizlik

elemanı olarak çalıştığını, brüt 3.458,00 TL ücret aldığını, davalılar arasında asıl işveren-alt işveren ilişkisi bulunduğunu, iş akdinin davalı işveren tarafından haklı ve geçerli neden olmadan feshedildiğini, neticede iş akdinin geçerli neden olmadan feshedildiğinin tespitine, davacının işe iadesine, davacının işe başlatılmaması halinde davacıya, 4 aylık boşa geçen süre ücretinin ve diğer sosyal hakları ile 5 aylık brüt ücret tutarında işe başlatmama tazminatı davacıya ödenmesi gerektiğinin tespitine karar verilmesini. dava ve talep etmiştir.

SAVUNMANIN ÖZETİ:Davalı THY TEKNİK vekili cevap dilekçesinde özetle; davacının 01.04.2017-31.03.2019 tarihleri arasında diğer davalının işçisi olarak çalıştığını, iş akdinin ikale sözleşmesi ile sona erdiğini, kendisine herhangi bir baskı uygulanmadığını, neticede davanın reddini talep etmiştir.

Davalı Saf Tesis vekili cevap dilekçesinde özetle; davalı müvekkili ile Mta Dan.Hiz.Tc.Ltd.Şti. arasında adi ortaklık kurulduğunu, davacının da 01.04.2017-04.04.2019 tarihleri arasında belirli süreli iş sözleşmesi kapsamında çalıştığını, davacının performansının yeterli görülmemesi nedeniyle iş akdinin anlaşma ile sona erdirildiğini, neticede davanın reddini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ ÖZETİ:

Davanın KABULÜNE

1. Davacının iş akdinin feshinin GEÇERSİZLİĞİNE ve davacının davalı Saf Tesis şirketindeki İŞİNE İADESİNE

2-Davacının yasal süresi içerisinde başvurusuna rağmen davalı Saf Tesis şirketince süresi içinde işe başlatılmaması halinde ödenmesi gereken işe başlatmamaya ilişkin tazminat miktarının davacının kıdemi, fesih nedeni dikkate alınarak takdiren davacının4 aylık damga vergisi düşülmüş brüt ücreti tutarı 11.150,84TL olarak belirlenmesine,

3-Davacı işçinin işe iadesi için işverene süresi içinde müracaatı halinde hak kazanılacak olan ve kararın kesinleşmesine kadar en çok 4 aya kadar boşa geçen süreye ilişkin ücret ve diğer hakları olan net 11.634,96 TL olduğunun ve davacıya ödenmesi gerektiğinin tespitine,

4-Davacının işe başlatılması halinde varsa ödenen ihbar ve kıdem tazminatının, ödenecek boşa geçen süreye ilişkin alacağından mahsubuna,

5. Davalıların 2. maddeye konu işe başlatmama tazminatından ve 3. Maddeye konu boşa geçen süre alacağından müştereken ve mütesilsilen sorumlu olduklarının belirtilmesine (belirtildi.)

İLERİ SÜRÜLEN İSTİNAF SEBEPLERİ:

İstinaf yoluna başvuran davalı THY TEKNİK A.Ş. vekili tarafından ileri sürülen istinaf sebepleri:

1- Davacı yanın dava dilekçesinde de belirttiği üzere gerek müvekkil şirket gerek alt işverenler bünyesinde çalışıyor olsun iş ilişkisini ikale sözleşmesini imzalamadan sonlandıran personeller bulunmaktadır. Davacı yanca müvekkil

şirketin davacıya yaklaşımının diğer işçilerden farklı olduğunu gösterir herhangi bir somut delil ileri sürülmemiştir. Davacıya müvekkil şirket tarafından herhangi bir zorlama veya baskı yapılmamış, yukarıda da izah edildiği üzere tarafların ortak iradeleri doğrultusunda iş sözleşmesi, karşılıklı anlaşma ile sona erdirilmiştir.

2- İkale sözleşmesi, niteliği gereği tarafların karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanının varlığını gerektirmektedir. Söz konusu ikale sözleşmesiyle taraflar fesih iradelerini ortaya koymuş, davacıya ödenecek tazminatlar ile ödeme miktarları belirlenmiş ve davacının işverenler uhdesinde kalmış başkaca bir hak ve alacağı olmadığı hüküm altına alınmıştır.

İstinaf yoluna başvuran davalı Saf Tesis Yönetimi... Ltd Şti. vekili tarafından ileri sürülen istinaf sebepleri:

1- Davacı yönünden koşulları değerlendirecek olursak Davacı ile Adi Ortaklık arasındaki Sözleşme belirli süreli bir iş sözleşmesidir. Hal böyle iken Davacı'nın iş güvencesi kapsamında gerekli şartı sağlamadığı açıktır.

2- Davacı, Müvekkil Şirket'in yukarıda bahsi geçen 16.01.2017 tarihli ihaleyi kazanmasından sonra Müvekkil Şirket bünyesinde faaliyet gösterdiği işyeri nezdinde, "teknik temizlik görevlisi" olarak çalışmıştır. Ancak Müvekkil Şirket tarafından yapılan inceleme sonucunda Sözleşme'ye istinaden Davacı'nın kendisine bildirilen görevlerini gereğince ifa etmemesi üzerine Davacı'ya birden fazla sözlü uyarılar yapılmış ise de yapılan işbu hataları düzeltmediği layıkıyla görevlerini yerine getirmediği ve Müvekkil Şirket çalışma şartlarına uyum sağlayamadığı görülmüştür.

3- Davacı ile Müvekkil Şirket arasında yer alan Sözleşme kapsamında Davacı tarafından Sözleşme'de belirtilmiş olan görevlerin layıkıyla yerine getirilmediği tespit edilmiştir. Açıklanan sebeplere karşılık Müvekkil Şirket tarafından haklı ve geçerli nedenle iş ilişkisi sona erdirilmeyip Davacı'ya bir kez daha şans tanınarak Sözleşme süre sonuna kadar çalışması için imkan tanınmıştır. Görüleceği üzere, Müvekkil Şirket tarafından Davacı'ya karşı iyi niyetli bir tutum sergilenmeye çalışılmıştır. Davacı'nın hal ve tutumlarında herhangi bir değişiklik olmaması sebebiyle de Sözleşme süresinin bitmesi ile birlikte Davacı ile İkale Sözleşmesi imzalanmış ve tüm işçilik alacakları ödenerek iş ilişkisi sona erdirilmiştir.

4- İkale Sözleşmesi'nde ayrıca Davacı'nın tüm işçilik alacaklarının ödenmesi akabinde maddi veya manevi hiçbir hak, talep, tazminat, dava veya alacak iddiası olmadığını tüm haklarından feragat ettiği açıkça imza altına alınmıştır. Davacı'nın işbu beyanların aksine söz konusu davanın açılması açıkça kötü niyetle işbu davanın ikame edildiğini ispatlamaktadır.

UYUŞMAZLIK KONUSU HUSUSLAR:

İstinaf yoluna başvuran davalı yönünden anlaşmazlık konusu hususlar:

1-Feshin haklı veya geçerli nedene dayanıp dayanmadığı hususu,

DELİLLER:

- 1.Davacı tanıkları
- 2.Davalı tanıkları
- 3.İşyeri ve SGK kayıtları
- 4.Bilirkişi incelemesi

Sigortalı işten ayrılış bildirgesinde işten ayrılış tarihi (31/03/2019), işten ayrılış nedeni kod (05-Belirli süreli iş sözleşmesinin sona ermesi) olarak belirtilmiştir. Bildirgede SGK işyeri sicil numarası (1363179) ve (Saf Tesis Yönetimi... Ltd Şti.) ünvanı olarak gözükmektedir.

DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ ve HUKUKİ SEBEPLER:

İlk derece mahkemesince "**Davanın Kabulüne,**" şeklinde karar verilmiş olup davalı vekili tarafından süresinde istinaf yoluna başvurmıştır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 355.maddesi uyarınca istinaf incelemesi, istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak yapılır. Ancak bölge adliye mahkemesi kamu düzenine aykırılık gördüğü takdirde bunu resen gözetir.

A-Başvuru dilekçesindeki itirazlar gözetilerek belirlenen uyuşmazlık konusu hususlar, işe iade davasının koşullarından sonra teker teker aşağıda irdelenmiştir:

İşe iade davasının koşulları:

İş yerinde 30 veya daha fazla işçi çalışıyor olması, iş sözleşmesi feshedilen işçinin en az 6 aylık kıdeminin bulunması, feshi yapılan iş sözleşmesinin belirsiz süreli olması, işçinin 4857 sayılı kanunun 18/ son maddesinde tanımlanan nitelikte işveren vekili olmaması ve davanın feshin tebliği tarihinden itibaren 1 ay içerisinde açılmış olması gerekmektedir.

Somut olayda, davalı işyerinde 30'dan fazla işçinin çalıştığı, davacının belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalıştığı, davacının kıdeminin 6 aydan fazla olduğu, işveren vekili niteliği taşımadığı, davacının işten çıkartıldığı tarihin 31/03/2019 tarihi olduğu, fesih bildirimiminin aynı tarihte yapıldığı, arabuluculuk sürecinden sonra davanın 14/05/2019 tarihinde yasal hak düşürücü süre içinde açıldığı anlaşılmıştır. Sonuç olarak davacının iş güvencesi kapsamında olduğu ve davanın hak düşürücü süre içerisinde açıldığı tespit edilmiştir.

Ayrıca feshin usulü yönünden (4857 S.K. m.19/1) yapılan incelemede davalı işverenlikçe feshin bildirimiminin **YAZILI** olarak yapıldığı anlaşılmıştır.

İstinaf yoluna başvuran davalılar yönünden anlaşmazlık konusu hususların incelenmesi:

İlk derece mahkemesi, "...Davanın işe iade davası olduğu ispat külfetini davalı tarafın taşıdığı,

Davalılar arasında asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu,

Davalı tarafın özetle davaya konu iş sözleşmesini davalı tarafla yapılan ikale sözleşmesi neticesinde sona erdirildiğini savunduğu,

Davacı tarafın özetle davanın kabulüne karar verilmesini iddia ettiği hususları dikkate alınarak,

Dosyaya konu ikale talebinin davacı taraftan gelmediğidavacıya ek menfaat ödemesi yapılmadığı, davacıya sadece kıdem tazminatı ödemesi yapıldığı hususları dikkate alınıp davalı tarafça yapılan feshin geçerli fesih olmadığı anlaşılmakla,

Dosya içeriği ile uyumlu 26/04/2020 tarihli bilirkişi raporundaki hesaplamalar doğrultusunda tüm dosya kapsamı bir arada değerlendirildiğinde aşağıdaki gibi hüküm verilmesi gerektiği anlaşılmıştır...." gerekçesi ile davanın kabulüne karar vermiştir.

Davalı THY Teknik davacı ile diğer davalı arasında imzalanan ikale sözleşmesi gereğince iş akdinin feshedildiğini belirterek istinaf talebinde bulunmuştur.

Diğer davalı vekili akdin belirli süreli olması nedeni ile davacının iş güvencesinden yararlanamayacağını, davacının kendisine bildirilen görevlerini ifa etmemesi üzerine sözlü uyarılar yapıldığını ancak görevini yerine getirmediği ve çalışma şartlarına uyum sağlamadığı anlaşıldığından sözleşme bitiminde ikale sözleşmesi düzenlenerek akdin sona erdirildiğini belirterek istinaf talebinde bulunmuştur.

Dosya kapsamında bulunan 01/04/2019 tarihli ikale sözleşmesinin incelenmesinde ikale talebinin davacı tarafından teklif edildiği yönünde herhangi bir ibare bulunmadığı, sözleşme kapsamında davacıya sadece ücret ve kıdem tazminatı ödemesi yapıldığı, davacıya herhangi bir ek menfaat sağlanmadığı, bu hali ile geçerli bir ikale sözleşmesi bulunmadığı, feshin haklı veya geçerli nedenle yapıldığı hususunun davalılarca ispatlanamadığı anlaşıldığından istinaf taleplerinin reddine karar vermek gerekmiştir.

İlk derece mahkemesi kararı usul ve yasaya ve dosya içeriğine uygundur, aksine itirazların hiçbirisi yerinde görülmemiştir.

Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, İlk Derece Mahkemesinin objektif, mantıksal ve hayatın olağan akışına uygun, dosyadaki verilerle çelişmeyen tespitlerine ve uyumsuzluğa uygulanması gereken hukuk kuralları ile İlk Derece Mahkemesi kararında yazılı gerekçelere göre davalılar vekillerinin istinaf başvurusunun ayrı ayrı esastan reddine karar vermek gerekmiştir.

B-Kamu düzeni açısından maddi-hukuki durumun incelenmesinde; ilk derece mahkemesinin kararında Dairemizce re'sen gözetilecek kamu düzenine aykırılık hallerinden hiç birisinin bulunmadığı saptanmıştır.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

İlk Derece Mahkemesi kararı usul ve esas yönünden hukuka uygun bulunduğundan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1,b-1. maddesi gereğince davalılar vekillerinin istinaf başvurusunun ayrı ayrı **ESASTAN REDDİNE,**

Alınması gerekli 80,70 TL istinaf karar harcından peşin alınan 59,30 TL harcın mahsubu ile bakiye 21,40 TL harcın **davalılardan** ayrı ayrı alınarak hazineye irat kaydına,

Davalılar tarafından yapılan istinaf yargılama giderlerinin kendi üzerinde bırakılmasına,

İstinaf incelemesi sırasında duruşma açılmadığından **davacı** yararına istinaf vekalet ücreti takdirine yer olmadığına,

Karar tebliğ ve harç müzekkeresi işlemlerinin ilk derece mahkemesi tarafından yapılmasına,

Dosya üzerinde yapılan inceleme sonunda, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 8/1-a maddesi uyarınca **KESİN** olmak üzere 16/06/2022 tarihinde oy birliği ile karar verildi.